

Rozen in sociale woningbouw

Inhoud

1. Inleiding	2
1.1 Achtergrond.....	2
1.2 Doel	2
1.3 Methode	2
2. Fysieke prestaties	3
2.1 Rozen en biodiversiteit.....	3
2.2 Rozen en klimaatadaptatie.....	3
2.3 Sierwaarde.....	4
2.4 Bodem bedekken, onderhoud en onkruid weren	4
3 Sociale prestaties.....	6
3.1 Effecten van groene tuinen op het welzijn van bewoners.....	6
3.2 Wat kunnen rozen hier nog extra aan bijdragen?	6
3.2 Hoe maken bewoners gebruik van de locaties?.....	6
4 Praktijkvragen.....	7
4.1 Indeling van rozencultivars in hoofdgroepen.....	7
4.2 Rozenveredelaars	9
4.3 Keurmerken	9
4.4 Kiezen van cultivars	10
4.5 Ontwerp en groeicondities.....	11
4.6 Onderhoud	11

Referenties.....	12
------------------	----

Colofon.....	15
--------------	----

1. INLEIDING

1.1 Achtergrond

Groen in de stad biedt bewoners bescherming tegen hitte en wateroverlast, en heeft een positieve uitwerking op biodiversiteit, gezondheid en sociale cohesie. Daarom kijken we binnen het project Prettig Groen Wonen 2 naar groene oplossingen voor sociale woningbouw. In dit document ligt de focus op rozen, en wat deze planten kunnen bijdragen.

Rozen behoren tot de meest geliefde bloemen ter wereld (Vokosavljev et al., 2013). Rozen worden gekweekt als tuinplant en snijbloem, maar ook voor rozenbottels en cosmetica. Hoewel rozen geliefd zijn en wereldwijd worden toegepast, ook in de openbare ruimte, staan ze bekend als moeilijk en ziektegevoelig. Maar dit kan voor een groot deel opgelost worden door de juiste variëteiten te selecteren die mooi zijn en toch ziekteresistent, bestand tegen droogte en makkelijk in onderhoud (Harp et al., 2019). Rozenveredelaars hebben hard gewerkt om hiervoor nieuwe variëteiten te ontwikkelen. Er zijn inmiddels veel geschikte en gezonde rozen voor de openbare ruimte op de markt.

Rozen komen relatief weinig voor in sociale woningbouw, terwijl zij de monotonie van gras en bomen kunnen doorbreken en het stadsgroen interessanter voor recreatie en beleving kunnen maken. In dit document gaan we op zoek naar de klimaatadaptieve kanten van rozen en de toepassingsmogelijkheden van rozen in sociale woningbouw.

1.2 Doel

Doel van dit rapport is in kaart te brengen hoe rozen functioneel kunnen worden ingezet in tuinen van sociale woningbouw.

- Welke criteria zijn er:
 - Is de soort bestand tegen ziekten en plagen?
 - Bloeit ze lang en rijk?
 - Hoe vaak moet ze gesnoeid worden? (bv maximaal 1 maal per jaar; en kan dat ook machinaal?)
 - Vorm en kleur van de bloem.
 - Levensduur.
 - Groeikracht en bodembedekkende eigenschappen.
- Welke rozen voldoen daaraan?
- Onder welke voorwaarden is de toepassing kansrijk?

1.3 Methode

Dit rapport is gebaseerd op wetenschappelijke artikelen, documentatie van rozenkwekers en informatie op diverse websites. Daarnaast is in een serie interviews onder woningcorporaties, hoveniers en kwekers een vraag gesteld over de toepassing van rozen in sociale woningbouw.

2. FYSIEKE PRESTATIES

2.1 Rozen en biodiversiteit

Rozen leveren geen nectar maar zijn wel rijk aan stuifmeel (De Groene Stad, 2017). Ze kunnen voedsel bieden aan bestuivende insecten zoals bijen, zweefvliegen en kevers (Go Gardening, 2020, Van Gent, 2025). Bij de enkelbloemige of halfge vulde bloemen zijn de meeldraden goed bereikbaar. Door hun geur zijn rozen op grotere afstand te vinden voor insecten. In een onderzoek naar het bezoek van bijen aan verschillende rozen cultivars bleken bijen een duidelijke voorkeur te hebben voor enkele bloemen die naar honing geuren (Božanic et al, 2022).

Sommige rozen bieden bottels aan vogels zoals groenlingen, merels, lijsters, putters en kramsvogels (Boot en Dart Boomkwekerijen, 2022, Van Gent, 2025). Onder andere soorten die vanuit *Rosa spinosissima* gekweekt zijn produceren zwarte, paarse en rode bottels (bijvoorbeeld 'Double White', 'Dunwich Rose', 'Frühlingsduft', 'Frühlingsgold', 'Frühlingsmorgen', 'Karl Forster', 'Mon Amie Claire', 'Red Nelly', 'Stanwell Perpetual', 'Suzanne', and 'William III' (Rubtsova, 2021)). Bovendien hebben de bottels sierwaarde.

Luizen op rozen trekken natuurlijke bestrijders aan zoals gaasvliegen, sluipwespen, lieveheersbeestjes en roofvliegen (Van Gent, 2025). Ook mezen en andere vogels komen daar op af.

Tenslotte is de roos een waardplant voor nachtvlinders zoals de kleine voorjaarsuil, zwartvlek winteruil en rozenhermelijnbladroller.

2.2 Rozen en klimaatadaptatie

Klimrozen kunnen toegepast worden als gevelplant (De Groene Stad, 2017). Ze kunnen ook met klimplantgeleiders in vakbeplantingen worden toegepast.

Rozen hebben van nature genetische kenmerken voor hitte- en droogte resistentie (Bheemanahalli et al., 2021). Rozen die lijden onder droogtestress blijven kleiner, hebben minder blad, minder en kleinere bloemen, en een lager gewicht (Zarif et al., 2025). Als gevolg van droogtestress laten rozen vooral hun wortels groeien, ten koste van de bovengrondse groei.

Cultivars hebben de droogteresistente kenmerken soms verloren (Bheemanahalli et al., 2021). Boven 29 graden hebben gecultiveerde rozen last van de hitte; bloemen blijven kleiner en de bloei duurt korter. Bij een test met 22 rozenvariëteiten bleken er drie meer droogteresistent te zijn: Moje Hammarberg, Carefree Spirit, en Lavender Meidiland. Inmiddels zijn er veel meer rassen beschikbaar, die droogteresistent zijn.

In Texas zijn van 2008 tot 2012 rozen-cultivars getest op droogtebestendigheid (Harp et al., 2019). Daarnaast werden ze getest op ziektebestendigheid. Bij Amerikaanse kwekers werden 60 rozen geselecteerd met eigen wortel omdat die betrouwbaarder zijn en minder onderhoud vergen. Tussen 2010 en 2011 trad een extreem droge en warme periode op. De meeste rozen overleefden dat bij minimale druppelirrigatie (1x per maand in de droge maanden). Ze bloeiden dan

wel meer in lente en herfst dan in de zomer. In totaal presteerden 24 van de 60 cultivars goed bij droge omstandigheden. De top tien van best presterende rozen in die omstandigheden waren Knock Out, Pink Knock Out, Blushing Knock Out, Alister Stella Gray, Double Knock Out, Sunrise Sunset, Home Run, Lena, Super Hero, en Easy Does It.

Vanuit Duinroos (*Rosa spinosissima* of *Rosa pimpinellifolia*, ook wel Schotse roos) zijn winterharde soorten gekweekt die goed tegen droogte kunnen (Rubtsova et al., 2021). In de jaren 1930 en 1940 zijn bijvoorbeeld in Duitsland door Wilhelm Kordes acht variëteiten Schotse rozen gekweekt met namen als 'Frühlingsgold', 'Frühlingsmorgen' en 'Frühlingsschnee'.

In Warschau is de reactie van klimrozen op vorst onderzocht (Monder, 2021). Vijftien cultivars zijn onderzocht: American Pillar, Belle de Baltimore, Bleu Magenta, Excelsa, Kew Rambler, Lykkefund, Maria Lisa, Paul's Himalayan Musk, Polstjårnan, Raubritter, Rose Mary Viaud, Semiplena, Turner's Crimson Rambler, Veilchenblau, en Wartburg. De meeste rozen kunnen goed tegen vorst maar Lykkefund, Polstjårnan en Semiplena zijn het beste bestand tegen vorst. Een zeer koude winter vertraagt de groei of rozen moeten weer vanaf de grond beginnen. Klimrozen bloeien later na een koude winter. Doordat het klimaat opwarmt kunnen gevoeliger oude rozen cultivars steeds meer worden toegepast. Vorstbestendigheid heeft overigens ook te maken met de plantdiepte : vooral het entgebied is vorstgevoelig dus dit moet door aarde bedekt zijn.

Milde, natte winters zijn minder gunstig voor rozen, omdat rozenstruiken dan hun blad houden en schimmels en ziektes de hele winter doorgroeien (Edwards, 2025). Rozen doen het dan beter op een plek waar ze droge voeten hebben en waar de wind vat op ze heeft, zodat ze droog waaien.

2.3 Sierwaarde

Rozen voegen kleur en geur toe aan de bebouwde omgeving. Weinig soorten bloeien zo langdurig als rozen (Go Gardening, 2020). Er zijn veel rassen die van half mei tot aan de eerste echte vorstperiode eind oktober bloeien; andere bloeien het rijkst in het voorjaar maar blijven daarna ook nog bloemen produceren. Hierdoor kan in een tuinontwerp langdurig een kleuraccent aangebracht worden. Hiervoor zijn bijvoorbeeld 'Floribunda' trosrozen geschikt.

Rozen zijn in veel kleuren te verkrijgen: van wit, geel, oranje en rood naar lila en paars-roze (Van Gent, 2025). In het najaar en de winter kunnen oranje en rode bottels sierwaarde geven.

2.4 Bodem bedekken, onderhoud en onkruid weren

Rozen zijn bladverliezend, maar ze hebben maar een korte periode zonder blad. Hierdoor hebben ze goede bodembedekkende eigenschappen (Go Gardening, 2020).

Er zijn nieuwe rozensoorten gekweekt met bodembedekkende eigenschappen, speciaal voor toepassing in de openbare ruimte (Boot en Dart Boomkwekerijen, 2022; Vereniging voor Openbaar Groen, 2019; Van Gent, 2025, Van Hage, 2025). Voordelen van deze soorten:

- Ze bloeien van mei tot oktober.
- Het plantvak groeit in 1 jaar dicht waardoor de onkruidgroei wordt onderdrukt.
- Ziektebestendig en lange levensduur.
- Ze vragen weinig onderhoud: eens per jaar in maart snoeien met een maaibalk, sommige soorten eens per 3-5 jaar.
- Gekweekt op eigen wortel waardoor na maaien geen wildopslag ontstaat. Met een deel van de geoculeerde rozen kan dit ook omdat niet alle onderstammen veel wildopslag geven.
- Ze zijn goed te combineren met vaste planten, siergrassen, heesters en bloembollen.

3 SOCIALE PRESTATIES

3.1 Effecten van groene tuinen op het welzijn van bewoners

Groene tuinen in sociale woningbouw kunnen verschillende functies voor het welzijn van bewoners vervullen. Concrete maatregelen voor gezond groen:

- Rustgevend groen: voor reduceren van stress helpt uitzicht op een groene omgeving. In de tuin zelf waarderen bewoners kleurige bloemen.
- Ontmoeten in het groen: voor meer sociale cohesie kunnen ontmoetingsplekken worden gemaakt zoals picknicktafels en bankjes.
- Bewegen in het groen: een pad dat uitnodigt tot een rondwandeling of een moestuin. Hoe actiever bewoners zijn in de tuin, hoe beter het is voor hun gezondheid.

3.2 Wat kunnen rozen hier nog extra aan bijdragen?

Rozen hebben een hoge sierwaarde gedurende een lange periode per jaar (De Groene Stad, 2017). Rozenstruiken gaan vele jaren mee en kosten daardoor weinig. Rozen geven kleur en variatie. Ook de geur draagt bij aan een fijne beleving in de buitenruimte. Rozen zijn niet giftig en daardoor geschikt voor beplantingen bij kwetsbare groepen.

Een onderzoek in Beijing liet zien dat de inwoners vanwege de bloemen een voorkeur hadden voor rozen in het openbaar groen boven andere bomen en struiken (bijvoorbeeld Ginkgo, Magnolia of Prunus) (Wang et al., 2017). Rozen die lang bloeien werden het meest gewaardeerd.

Daarbij

bleek dat Chinese inwoners een voorkeur hadden voor de bloemkleur rood (48%). Dat heeft waarschijnlijk mede te maken met het feit dat rood in China de kleur is van 'geluk'.

Een onderzoek in Groot Brittannië liet zien dat kleurige bloemen een positief effect op mensen hadden (Zhang et al., 2023). Blauwe bloemen hadden vooral een rustgevend effect, gele, oranje en rode bloemen een opwekkend effect, en witte bloemen zowel een rustgevend als een opwekkend effect. Daarbij was er een voorkeur voor blauwe, witte en oranje bloemen. De auteurs merken op dat de voorkeuren voor een bloemkleur misschien deels cultureel zijn bepaald. In dit onderzoek werd overigens niet met rozen getest maar met composieten zoals Asters en Helenium. Een ander onderzoek naar het effect van bloemkleur op menselijke emoties liet een voorkeur zien voor violet/blauw (blauw is een kleur die met rozen lastig te realiseren is, violet / paars lukt wel) maar ook positieve effecten van fel rood, diversiteit van kleuren en voldoende groene achtergrondkleur (Wan et al., 2024).

In een Japans onderzoek werd het effect van dertig rozen getest op mensen op een kantoor (Ikei et al., 2014). De mensen die in de buurt van de rozen zaten rapporteerden zich relaxter en comfortabeler te voelen. Rozen zijn wereldwijd een symbool van liefde en roepen gevoelens van vreugde op (Subedi en Hamal, 2023).

3.2 Hoe maken bewoners gebruik van de locaties?

Openbaar groen met bloeiende rozen nodigt vooral ouderen uit tot wandelen (Wang et al., 2017).

4 PRAKTIJKVRAGEN

4.1 Indeling van rozencultivars in hoofdgroepen

Er worden verschillende termen gebruikt om rozen van elkaar te onderscheiden. Er is een botanische oorsprong, en daarnaast een historie van veredeling. Verschillende soorten rozen die in de loop van de tijd zijn gekweekt worden in historische groepen ingedeeld. In de beschrijving van rozen worden vaak de veredelaars genoemd. Zij zijn degenen die de rozencultivars hun 'fancy' namen geven zoals 'Schneewitchen' of 'Ingrid Bergman'. Ook de naam van de veredelaar zelf kan in de naam terugkomen zoals 'Paul's Scarlet Climber'. Een derde kenmerk van een rozencultivar is het keurmerk dat eraan kan worden gegeven. Verschillende landen hebben hun eigen systeem van rozen keuren. In de volgende paragrafen komen deze drie kenmerken van rozen aan bod: de indeling in hoofdgroepen, de belangrijkste Europese rozenveredelaars, en de keurmerken.

De botanische familie van roosachtigen (Rosaceae) bestaat uit 85 geslachten en ongeveer 2000 soorten (Kalkman, 2004). Bekende familieleden zijn appel, peer en aardbei. Het geslacht Rosa kent 400 soorten waarvan ongeveer de helft in Centraal Azië te vinden is (Bozanic

et al., 2022). Vanuit dit geslacht zijn sierrozen gekweekt als snijbloem, struikroos en klimroos. Een overzicht van hoofdgroepen en cultivargroepen binnen het geslacht Rosa staat in Tabel 1.

De wilde roos *Rosa canina* is de meest wijd verspreide rozensoort (Arslan, 2020). De bottels van deze soort worden geoogst voor allerlei toepassingen in de voedingsindustrie. De plant komt voor in Europa, de Kaukasus, West en Centraal Azië, Noordwest Afrika, Iran, Irak, Afghanistan, Kashmir, Pakistan, Rusland, Armenië en Oekraïne. Door klimaatverandering zal het geschikte groeigebied voor *Rosa canina* kleiner worden, vooral doordat gebieden te warm en te droog worden.

De huidige 30.000 gecultiveerde rozensoorten hebben meerdere wilde soorten als voorouder, onder andere *Rosa moschata*, *Rosa wichurana*, *Rosa multiflora*, *Rosa gallica*, *Rosa chinensis* en *Rosa gigantea* (Vukosavljev et al., 2013). De wortelstokken zijn meestal afkomstig van *Rosa canina*. Omdat het kweken van rozen al duizenden jaren aan de gang is, is het moeilijk om rozen terug te herleiden naar hun wilde voorouders. Cultuurrozen zijn vaak hybriden, waarbij hybriden vaak weer zijn gehybridiseerd met andere hybriden. Doordat rozen een smalle genetische basis hebben gekregen en ze polyploïde zijn (in verschillende gradaties) kan vermeerdering van rozen lastig zijn (Leus et al, 2018).

Tabel 1: Classificatie van de belangrijkste rozensoorten binnen het geslacht Rosa (gebaseerd op Vukosavljev, 2013).

Hoofdgroep	Soorten / cultivar groepen	Beschrijving
Wild Natuurlijke soorten en hybriden	Rosa rubiginosa (Egelantier)	Weinig onderhoud vergende soorten die in mei en juni bloeien en tolerant zijn voor arme grond en schaduw
	Rosa canina (Hondsroos)	
	Rosa Pimpinellifolia (Duinroos)	
Oude tuinrozen Alle rozen die voor 1867 bestonden	Alba	Sterk groeiende struiken met witte en lichtroze bloemen. Vermoedelijk geïntroduceerd door de Romeinen
	Gallica	Inheemse roos uit centraal en zuid Europa met witte en roze bloemen
	Damask	Sterk geurende roos met witte tot roze bloemen. Afkomstig uit Centraal-Azië
	Provence / Centifolia	Rozen met heel veel bloemblaadjes, geurend en robuust
	China	Afkomstig uit Oost-Azië, in China wordt hij al 5000 jaar gekweekt. In Europa vanaf de 18 ^e eeuw en de basis voor alle moderne rozen. Kleine bloemen, lang bloeiend
	Theeroos	Naar zwarte thee geurende rozen uit de 19 ^e eeuw. Bloemen zijn wit, roze, geel of abrikoos. Bloeien lang en hebben bloemblaadjes die aan het uiteinde een beetje krullen
	Hybride Rugosa	Snelgroeende ziekteresistente roos uit Japan en Korea, geïntroduceerd rond 1880. Ook wel Rimpelroos. Woekert in de Nederlandse duinen.
Moderne tuinrozen Rozen uit Europa en het Middellandse zeegebied	Hybride theeroos	Redelijk robuuste rozen met een enkele grote bloem aan lange stelen. Goed houdbaar in een vaas.
	Polyantha	Ziekteresistente roos met trossen kleine witte, rode en roze bloemen. Ontwikkeld in Frankrijk aan het eind van de 19 ^e eeuw
	Pernetiana	Oostenrijkse roos uit 1900. Bloemkleuren abrikoos, geel, koper, oranje en felrood, langbloeiend
	Floribunda	Deense grootbloemige trosroos uit 1907, rijk en langdurig bloeiende struikrozen
	Grandiflora	Grote bloemen in trossen van 3-5 bloemen aan een steel. Geïntroduceerd in de jaren '50
	Moderne Engelse roos	Geurende rozen ontwikkeld vanuit oude rassen in Engeland in 1960. Combinatie van oude bloemvormen met nieuwe bloemkleuren.

4.2 Rozenveredelaars

Het veredelen van rozen wordt gedomineerd door een aantal grote bedrijven in Europa (Nederland, Duitsland, Frankrijk, Engeland) maar in Ecuador en Kenya is de rozenteelt in opkomst. Tabel 2 laat een aantal grote kwekers zien wereldwijd. Deze namen kom je vaak tegen wanneer specifieke cultivars worden beschreven.

Tabel 2: Grootste rozenveredelaars in Europa (Leus et al, 2018)

Land	Rozenveredelaar
Nederland	De Ruiter
	Dümmen Orange
	Interplant Roses
	Jan Spek Roses
	Schreurs
Frankrijk	Delbard
	Roses Guillot
	Meilland International
Duitsland	Rosen Tantau
	W. Kordes' Söhne
Groot Brittannië	David Austin Roses
België	Delforge roses
Italy	NIRP International

4.3 Keurmerken

Consumenten zijn steeds minder bereid om veel aan tuinonderhoud te doen zoals sproeien of beschermen tegen vorst en willen ook geen bestrijdingsmiddelen meer toepassen. Verkoop aan particulieren is in Nederland en de EU aan banden gelegd. Daarom zoeken kwekers steeds

meer naar 'robuuste' rozencultivars die tegen droogte en kou kunnen en die bestand zijn tegen ziektes (Zlesak, 2017). Bij het kweken van nieuwe rozensoorten wordt soms gezocht naar nog meer kleuren en vormen, maar vaker wordt nu gezocht naar betere resistentie tegen allerlei ziektes (Leus, 2018). In Nederland worden bestrijdingsmiddelen niet meer gebruikt in de openbare groenvoorziening (CLO, 2019).

Keurmerken voor rozen kunnen houvast geven bij het selecteren van rozen. Zo kijkt het Duitse keurmerk naar ziekteresistentie en vind je daarmee soorten die het zonder bestrijdingsmiddelen goed doen. De drie belangrijkste keurmerken:

- de Nederlandse Stichting Excellence Roses reikt het certificaat 'Excellence Roos' uit na een jaarlijkse keuring van de rassen (KVBC, 2025). Rozen krijgen een cijfer voor gezondheid en een cijfer voor algemene indruk. Bij gezondheid wordt gelet op ziektes en op winterhardheid. Bij algemene indruk wordt de sierwaarde beoordeeld, zoals groeikracht, groeiwijze, blad, bloeirijkheid, bloemvorm, bloemkleur, geur, herbloei, schoning, en bottelvorming.
- de Duitse Bond van Boomkwekers reikt het ADR-label uit (Allgemeine Deutsche Rosenneuheiten-Prüfung; Bundesortenamt, 2025). De vorstbestendigheid, bloeiwijze en bladgezondheid worden gedurende drie jaar getest zonder gebruik van bestrijdingsmiddelen. Nieuwe rozenvariëteiten die resistent blijken tegen ziekten en een hoge sierwaarde hebben, ontvangen het ADR-kwaliteitskeurmerk.
- de Engelse Royal Horticultural Society kent een kwaliteitslabel AGM (Award of Garden Merit) toe aan planten die mooi, sterk, gezond en gemakkelijk te kweken zijn.

4.4 Kiezen van cultivars

Het noemen van geschikte rozencultivars is lastig, omdat er heel veel zijn. Bovendien komen er steeds nieuwe rozen op de markt speciaal voor de openbare ruimte (Van Hage, 2025). Het is het beste om te blijven openstaan voor de grote variatie die beschikbaar is. Binnen de diversiteit aan mogelijkheden kunnen hoveniers in overleg met kwekers rozen zoeken die ziekteresistent zijn, droogteresistent, en die goede bodem bedekkende eigenschappen hebben. Bovengenoemde keurmerken helpen daarbij, vooral ADR die streng is op ziekteresistentie.

4.5 Ontwerp en groeiomstandigheden

Rozen komen van nature voor in gematigde en subtropische klimaatzones (Leus, 2018). Ze zijn over het algemeen winterhard. Rozen kunnen relatief goed met droogte omgaan maar ze bloeien dan wel minder.

Rozen kunnen als groep in vakken en randen gezet worden. Maar ook tussen andere planten, ze zijn goed te combineren met heesters of vaste planten. Botanische (wilde) rozen kunnen gebruikt worden in een bloeiende haag of gemengde heg.

Rozen groeien goed op goed gedraineerde, bemeste grond. Ze hebben minimaal 4 uur licht nodig per dag; hoe meer zon, hoe beter (van Gent, 2025).

De beste planttijd is oktober of november als de aarde nog warm is. De hele winter is nog wel geschikt om te planten maar het voorjaar is niet de beste tijd (Van Hage, 2025) Plantafstand is 4-5 struiken per m². Het plantgat moet diep zijn zodat de wortels recht naar beneden kunnen. Hoe dieper de wortels groeien, hoe beter rozen tegen droogte kunnen. Dit bevordert de droogtebestendigheid, waar rozen van nature aan aangepast zijn.

4.6 Onderhoud

Rozen hebben baat bij een mulchlaag van blad of compost (Roses4gardens, 2025). Dit stimuleert bodemleven, onderdrukt onkruid en voorkomt uitdroging van de bodem.

Rozenstruiken kunnen gesnoeid worden tussen februari en april, na de strengste vorst (Van Gent, 2025). In februari en maart kunnen bodembedekkende rozen gesnoeid worden met een maaibalk of bosmaaier (van Gent, 2025). Bij voorkeur gebeurt dit niet elk jaar maar eens in de 3-5 jaar, omdat dan onkruid beter wordt geweerd. Heesterrozen kunnen om de 2 of 3 jaar worden gesnoeid en botanische rozen hoeven pas gesnoeid te worden als ze te groot worden.

Door klimaatverandering kan de druk van ziekten en plagen op rozen toenemen (Ozturk en Bastas, 2022). Veel voorkomende ziektes bij rozen zijn schimmelziektes Sterroetdauw (*Diplocarpon rosae*), Grijs schimmel (*Botrytis cinerea*), Rozenmeeldauw (*Podosphaera pannosa*), Vlekkenziekte (*Sphaceloma rosarum*), Bladvlekkenziekte (*Cercospora* spp.), Roest (*Phragmidium* spp.) en Valse meeldauw (*Peronospora sparsa*) (Leus et al., 2018). Er zijn 11 soorten virussen gevonden op rozen. Kroongalziekte is de meest voorkomende bacteriële ziekte die wordt veroorzaakt door *Agrobacterium tumefaciens*.

Door hogere temperaturen overleven schimmels en bacteriën beter, verspreiden ze zich meer en zijn ze beter in staat om planten te besmetten (Ozturk en Bastas, 2022). Hoge luchtvochtigheid is een tweede factor die bladziektes kan bevorderen. Droge lucht is juist gunstiger voor rozen en hiermee kan rekening gehouden worden bij het sproeien van borders waarin rozen staan. Door het kiezen van ziektebestendige cultivars kunnen ziekten bij rozen verminderd of voorkomen worden.

REFERENTIES

Arslan, E. Seda, Ayhan Akyol, Ömer K. Örucü, Ayşe Gül Sarıkaya, 2020. Distribution of rose hip (*Rosa canina* L.) under current and future climate conditions. In: Regional Environmental Change (2020) 20: 107
<https://doi.org/10.1007/s10113-020-01695-6>

Bheemanahalli, Raju, Bandara Gajanayake, Suresh Lokhande, Kulvir Singh, Ramdeo Seepaul, Pam Collins, K. Raja Reddy, 2021. Physiological and pollen-based screening of shrub roses for hot and drought environments. In: Scientia Horticulturae 282 (2021) 110062
<https://doi.org/10.1016/j.scienta.2021.110062>

Boot en Dart Boomkwekerijen, 2022. Scoren met rozen.
<https://bootendart.nl/flipbook/scoren-met-rozen/>

Božanic Tanjga, B.; Ljubojevic, M., Đukic, A., Vukosavljev, M., Ilic, O., Narandžic, T., 2022. Selection of Garden Roses to Improve the Ecosystem Services They Provide. Horticulturae 2022, 8, 883.
<https://doi.org/10.3390/horticulturae8100883>

Bundesortenamt, 2025. ADR - Allgemeine Deutsche Rosenneuheitenprüfung. <https://www.bundessortenamt.de/bsa/presse-und-oeffentlichkeitsarbeit/weitere-informationen/adr-allgemeine-deutsche-rosenneuheitenpruefung/>

CLO, 2019. Bestrijdingsmiddelengebruik door de overheid, 1992-2018
<https://www.clo.nl/indicatoren/nl004807-bestrijdingsmiddelengebruik-door-de-overheid-1992-2018>

De Groene Stad, 2017. De rol van rozen in een groene stad.

<https://degroenestad.nl/geen-categorie/de-rol-van-rozen-in-een-groene-stad/>

Edwards, Ambra, 2025. What is the future of roses?

<https://www.rhs.org.uk/garden-inspiration/plants-we-love/future-of-roses>

Go Gardening, 2020. 9 reasons to plant roses.

<https://www.gogardening.co.nz/in-the-garden/2-0-1674/9-reasons-to-plant-roses>

Harp, Derald, Gaye Hammond, David C. Zlesak, Greg Church, Mark Chamblee, and Steve George, 2019. Flowering, Drought and Disease Tolerance, and Landscape Performance of Landscape Roses Grown under Low-input Conditions in North Central Texas. HortTechnology June 2019 29(3)

Ikei, Harumi, Misako Komatsu, Chorong Song, Eri Himoro, Yoshifumi Miyazaki, 2014. The physiological and psychological relaxing effects of viewing rose flowers in office workers. In: Journal of Physiological Anthropology 2014, 33:6.

<http://www.jphysiolanthropol.com/content/33/1/6>

Kalkman, C. (2004). Rosaceae. In: Kubitzki, K. (eds) Flowering Plants · Dicotyledons. The Families and Genera of Vascular Plants, vol 6. p343-386, Springer, Berlin, Heidelberg. https://doi.org/10.1007/978-3-662-07257-8_39

KVBC, 2025. Excellence Roses.

<https://www.kvbc.nl/keuringen/excellence-roses/>

Leus, Leen, Katrijn Van Laere, Jan De Riek, Johan Van Huylenbroeck, 2018. Chapter 27: Rose. In: J. Van Huylenbroeck (ed.), Ornamental Crops, Handbook of Plant Breeding 11, Springer International Publishing AG, part of Springer Nature 2018 719, https://doi.org/10.1007/978-3-319-90698-0_27

Monder, Marta Joanna, 2021. Response of Rambler Roses to Changing Climate Conditions in Urbanized Areas of the European Lowlands. Plants 2021, 10, 457. <https://doi.org/10.3390/plants10030457>

Ozturk, Aysun, Kubilay Kurtuluş Bastas, 2022. Effects of Climate Changes on Rose Fungal and Bacterial Diseases in Landscape Areas of Konya Province, Türkiye. In: Selcuk Journal of Agriculture and Food Sciences (2022) 36 (Special Issue), 59-64. DOI:10.15316/SJAfS.2022.079, <http://sjafs.selcuk.edu.tr/sjafs/index>

Roses4Gardens, 2025. Rozen goed bestand tegen droogte <https://www.roses4gardens.nl/professional/rozen-goed-bestand-tegen-droogte>

Rubstova, Olena, Olena Kolesnichenko, Mykola Shumyk, Oleksandr Shynder, Valentyna Chyzhankova, Anzhela Dzyba, Sergey Hrysiuk, 2021. Scots roses in Northern Ukraine. Horticultural Science (Prague), 48, 2021 (3): 144–148 <https://doi.org/10.17221/90/2020-HORTSCI>

Subedi, Abhishek, Sangita Hamal, 2023. The Impact of Different Flowers on Human Psychology: A Comprehensive Review. Malaysian Mental Health Journal, 2(2): 29-31.

Van Gent, Hester, 2025. Rozenbeplanting in openbare ruimte biedt veel voordelen. In: Vakblad Groen 81, februari 2025 p32-35

Van Hage, Hans, 2025. 'Steeds meer rozen geschikt voor de openbare ruimte'. Vakblad Groen Jaargang 81 p14-17

Vereniging voor Openbaar Groen, 2019. Waarom zijn rozen ideaal voor stad en gemeente? <https://www.openbaargroen.be/nieuws/waarom-zijn-rozen-ideaal-voor-stad-en-gemeente>

Vukosavljev, M., Zhang, J., Esselink, G.D., van't Westende, W.P.C., Cox, P., Visser, R.G.F., Arens, P., Smulders, M.J.M., 2013. Genetic diversity and differentiation in roses: a garden rose perspective. Scientia Horticulturae. 162, 320–332. <https://doi.org/10.1016/j.scienta.2013.08.015>

Wan, Z., Shen, X., Cai, Y., Su, Y., Ren, Z., Xia, Y., 2024. How to Make Flower Borders Benefit Public Emotional Health in Urban Green Space: A Perspective of Color Characteristics. Forests 2024, 15, 1688. <https://doi.org/10.3390/f15101688>

Wang, Hua, Yuan Yang, Maofu Li, Jiashen Liu, Wanmei Jin, 2017. Residents' preferences for roses, features of rose plantings and the relations between them in built-up areas of Beijing, China. In: Urban Forestry & Urban Greening 27, October 2017, 1-8. <https://doi.org/10.1016/j.ufug.2017.06.011>

Zarif, Hmam, Chunguo Fan, Guozhen Yuan, Rui Zhou, Yufei Chang, Jingjing Sun, Jun Lu, Jinyi Liu, Changquan Wang, 2025. Drought Stress in Roses: A Comprehensive Review of Morphophysiological, Biochemical, and Molecular Responses. *International Journal of Molecular Sciences* 2025, 26, 4272. <https://doi.org/10.3390/ijms26094272>

Zhang, Liwen, Nicola Dempsey, Ross Cameron, 2023. Flowers – Sunshine for the soul! How does floral colour influence preference, feelings of relaxation and positive up-lift? In: *Urban Forestry & Urban Greening* 79 (2023) 127795

Zlesak, David C., Randy Nelson, Derald Harp, Barbara Villarreal, Nick Howell, Jason Griffin, Gaye Hammond, and Steve George, 2017. Performance of Landscape Roses Grown with Minimal Input in the North-central, Central, and South-central United States. *HortTechnology* October 2017 27(5) p718-730

COLOFON

Auteur: Judith Klostermann

Dit document is ontwikkeld door Wageningen Environmental Research en haar partners binnen het Topsectorproject Prettig Groen Wonen II. Het project is mede gefinancierd door de Topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen, de provincie Noord-Brabant, en de gemeente Den Haag.

Provincie Noord-Brabant

© 2026 Wageningen Environmental Research (instituut binnen de rechtspersoon Stichting Wageningen Research), Postbus 47, 6700 AA Wageningen, T 0317 48 07 00, www.wur.nl/environmental-research. Wageningen Environmental Research is onderdeel van Wageningen University & Research.

- Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking van deze uitgave is toegestaan mits met duidelijke bronvermelding.
- Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking is niet toegestaan voor commerciële doeleinden en/of geldelijk gewin.
- Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking is niet toegestaan voor die gedeelten van deze uitgave waarvan duidelijk is dat de auteursrechten liggen bij derden en /of zijn voorbehouden.

